

Méontologie - proč?

Nicolai Hartmann napsal významnou knížku s názvem „Zur Grundlegung der Ontologie“. Ten název zvolil po více než 23 staletích poté, co Aristotelés zahájil 4. knihu své Metafyziky prostou větou: „Jest druh vědy, jež zkoumá jsoucno jako jsoucno a to, co mu o sobě náleží.“ Aristotelovi ani nenapadlo, že by mohl takovou „vědu“ (disciplínu) založit nebo aby o jejím založení začal psát. Prostě konstatuje, že taková disciplína „jest“. Bylo by zajisté zapotřebí se v takovém případě tázat, jak se to má mezi oním „jest“ této disciplíny na jedné straně a na tom „jest“, kterým se vyznačuje každé jsoucí, tedy včetně „jsoucnosti“ („bytí“?) disciplíny, jež se oním „jest“ jako takovým zabývá. A ovšem také, zda takové „jest“ oné disciplíny jest či zda může být dostačujícím garantem její integrity jakožto disciplíny. Neboť pokud by to bylo možné, bylo by zřejmě nadbytečné se o jakékoli její „založení“ (nota bene „od základů“, „Grundlegung“) pokoušet. Už v tom se ukazuje, že „jest“ samo („bytí“ či jsoucnost jsoucna) nemůže zajišťovat svou integritu (tj. „jednotu“), byť by vskutku i platilo, že „býti“ znamená „býti jeden“ (tj. celkem, nikoli pouhou hromadou). A právě proto je z našeho pohledu „založení“ méontologie tak důležité: o hromadě také říkáme, že „jest“ – a přece je toto „jest“ něco zcela jiného než „jest“ nějakého „pravého“ (tj. vnitřně sjednoceného) jsoucna.

(Písek, 170928-2.)